

[Jens Chr. Christensen.]

alene landbruget, men hele samfundet nu står i. Ingen må være så snæversynet at tro, at man uden for landbrugets egen kreds bare kan melde hus forbi. Den økonomiske krise, landbruget står i, vil få følger for alle befolkningsgrupper herhjemme. Hvordan tror man egentlig det vil gå ikke alene vor hjemlige industri, men hele befolkningen, hvis den frie valuta på ca. 10 mill. kr. daglig, som landbruget hjemfører, i løbet af ganske kort tid formindskes ret stærkt? Den produktionsforøgelse, landbruget år efter år har været i stand til at opvise, kan hurtigt forandres til en nedgang, hvis ikke de økonomiske vilkår bedres. Alene i det sidste par år har mange tusind af de små landbrugs udøvere taget arbejde uden for deres eget hjem og er blevet beskæftiget i industrien.

Det er med fuld ret, at danske landmænd i disse år føler sig komplet svigtet af lovgivningsmagten. Når den højtærede statsminister gang på gang taler om at gøre gode tider bedre, da føler den enkelte bonde det som en hån imod landbruget, fordi den enkelte bonde ved, at ikke alene får han og hans erhverv ikke del i den almindelige velstandsstigning, men han ved også, at hans erhverv, der i forvejen er hårdt trængt, må betale sit til, at de gode tider i industri og byerhverv kan øges.

På samme måde føles det, når en højtæret finansminister taler om, at når landbruget går dårligt, er det nødvendigt at hjælpe industrien. Og vender vi os til den højtærede landbrugsminister, den mand, der skulle og burde være landbrugets førstemand, den, erhvervets udøvere burde kunne se hen til som den, der på alle områder varetog landbrugserhvervets interesser, skal det slås fast, at ud over en hel del pæne ord om forståelse og velvilje, udtalt på møder rundt om i landet, har landbruget ikke mærket noget til sin minister.

Den højtærede landbrugsminister måtte — eller burde i hvert fald — mere end nogen anden være klar over, at en fortsættelse af den udvikling, der stadig forringer landbrugets kår, ikke lader sig opretholde. Det er derfor den højtærede landbrugsministers mangel på initiativ, der ene og alene bærer skylden for det leveringsstop, som landbruget uanset brugsstørrelse i fuld enighed

gennemførte fra sidste mandag morgen til i går.

Arbejderstrejken i slagterierne, der var påbegyndt nogle dage i forvejen, og transportarbejderstrejken, der i mange dage havde afskåret det bornholmske landbrug på alle områder, samtidig med at den forøgede transportudgifterne for al landbrugs-eksport, var de forløbere, der tvang det samlede landbrug til at udnytte det, som står for erhvervet som yderste nødværge.

For eftertidens skyld vil jeg gerne slå fast, at når dansk landbrug for første gang i sin historie i fuld enighed har gennemført et leveringsstop, er det, fordi erhvervet er i virkelig nød. Ingen, ikke én eneste dansk bonde, går ind i en sådan aktion med glæde. Det ligger den enkelte bonde så uendelig fjernt såvel at ødelægge værdier som ikke at udnytte dem på en sådan måde, at de kan give fuldt udbytte. Den danske bonde er i hele sin opdragelse, i hele sin livsindstilling, modstander af at gribe til sådanne våben; men ingen, ingen, kan med nogen som helst ret bebrejde den danske bondestand, at den i en sådan situation bruger akkurat samme våben som andre befolkningsgrupper i vort samfund.

Hvordan har så den højtærede landbrugsministers stilling været i de dage, da konflikten tilspidsede sig, og hvordan har den været under selve konflikten? Har der været tale om en optræden, der er en minister værdig? For mig at se: nej. Mere har den mindet om en studehandlers, der vil sjakre sig billigst muligt igennem uden hensyn til retfærdighed.

Den højtærede minister begyndte med at tilbyde hjælp under form af tilskud inden for en beløbsramme af ca. 300 mill. kr. Over for dette stod et samlet landbrugs krav på mellem 500 og 550 mill. kr., gennemført så det smagte betydelig mindre af tilskud.

Efter at forhandlingen var strandet på disse tal, og efter at landbruget var klar over, at slagteriarbejder- og transportarbejderstrejkerne, hvis de fortsatte ret mange dage, komplet ville ødelægge landbrugets følsomme markeder ude i verden, besluttede man fra landbrugets side at gennemføre leveringsstoppet for at få en hurtig ende på hele galskaben. Da dette var sket, spillede landbrugsministeren for-